

R E P O R T S

LA XXVI SESSIÓ DE LA UNIÓ ACADÈMICA INTERNACIONAL

(BRUSSEL-LES, 17-21 JUNY 1952)

1. El Comitè de la Unió Acadèmica Internacional es reuní per vint-i-sisena vegada a Brusselles, a la seu oficial de la Unió (Académie Royale des Sciences, Lettres et Beaux-Arts), del 17 al 21 de juny de 1952.

Les acadèmies alemanyes i la japonesa estaven representades novament en el Comitè, després d'una llarga absència motivada per la guerra de 1939-45 i les seves conseqüències. La Société Suisse des Sciences Morales era present a la sessió en qualitat d'observador. El Delegat de l'INSTITUT no hi pogué assistir, tot i lamentant-ho molt, per dificultats sobrevingudes a darrera hora.

2. Després de l'assemblea general del dimarts dia 17, en la qual foren designats els membres que havien de constituir les comissions de treball i foren reportats els diversos afers a estudiar i resoldre, començaren les sessions de cada comissió, que es perllongaren fins el divendres dia 20.

3. La Comissió del *Corpus Vasorum Antiquorum* es reuní el dimecres dia 18, sota la presidència del senyor Alfred Merlin, secretari perpetu de l'Académie des Inscriptions et Belles-Lettres de París. Hom donà a conèixer els reports dels països que participen en aquesta empresa — Alemanya, Àustria, Bèlgica, Espanya, Estats Units, França, Gran Bretanya, Grècia, Holanda, Itàlia, Suècia i Suïssa — dels quals es desprèn la bona marxa de les diverses publicacions en curs, que fa esperar la pròxima aparició de sis nous fascicles. Hom presentà a la Comissió tres fascicles alemanys, sortits a llum durant la guerra (dos del Museum antiker Kleinkunst de Munic, per R. Lullies, i un del Herzog-Anton-Ulrich Museum de Brunsvic, per A. Greifenhagen), un d'austríac, recent (del Kunsthistorisches Museum de Viena, per Fr. Eichler), tres d'americans, dels anys 1942-43 (un del Fogg Museum i Gallatin Collections, per G. H. Chase i Mary Zelia Pease, un del Metropolitan Museum, per Christine Alexander, i un dels Young Memorial Museum i California Palace of the Legion of Honor de San Francisco, per H. R. W. Smith), i un de francès, sortit a finals de l'any passat (desè del Musée du Louvre, per François Villard).

Quant a la participació de l'INSTITUT en el C.V.A., fou donat compte que el primer fascicle del Museu Arqueològic de Barcelona, dedicat als vasos grecs procedents d'Emporion, està en vies de realització; les làmines, reduïdes de quaranta-vuit a quaranta, per tal de disminuir les despeses del fascicle davant l'alça dels preus d'impressió, es troben en mans del fototipista. Un altre fascicle, en preparació, de la sèrie grega, contindrà probablement, ultra un nombre de vasos grecs de procedència diversa, la ceràmica d'Emporion de vernís negre, així com alguns vasos de figures roges que no han pogut ésser inclosos, malgrat el desig dels autors, en el primer fascicle. Els materials d'un fascicle destinat a les sèries pintades de ceràmica ibèrica, les maquetes del qual foren presentades l'any passat, podrien ésser publicades tot seguit si s'aconseguien els mitjans econòmics.

Passant a l'examen de la part financera de l'empresa, hom es trobà amb una reducció en la subvenció prevista de part de la UNESCO, la qual fou redistribuïda entre els editors dels fascicles de Barcelona, Nova York, sèrie italiana i Atenes. De la subvenció de 1953, hom donarà prioritat a aquest darrer fascicle. Les subvencions a l'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS (segon fascicle de Barcelona) i a l'Académie des Inscriptions et Belles-Lettres (divuitè fascicle francès) previstes l'any passat per a 1953, passaran a 1954.

Plantejat, pel professor G. Lugli, el problema de si cal continuar la reproducció, en el C.V.A., dels vasos sense representacions figurades i sense forma especial, es nomenà una comissió, formada pels senyors Byvanck, Lugli, Mayence i Merlin, que informarà sobre aquesta qüestió en la sessió de 1953.

El professor Mayence s'ocupà del projecte de taules generals en cèdules destinades a facilitar la consulta del C.V.A. Hom havia tractat, en la darrera sessió, de formar un índex dels fascicles apareguts fins ara, que vindria a constituir un instrument de treball extraordinàriament precios atès el volum que ja té actualment el *Corpus*. El senyor Mayence coordinà i classificà les cèdules referents a una cinquantena de vasos, establertes pels senyors Merlin, Cagiano de Azevedo i ell mateix, i, d'acord amb els resultats d'aquesta primera experiència, redactà un *Projet provisoire de tables sur fiches des fascicules parus du C.V.A.* Tramès aquest projecte a un cert nombre d'arqueòlegs, el comitè italià del *Corpus* s'hi adherí, però d'altres feren reserves sobre l'oportunitat del projecte i les seves dificultats. Hom indicà la possibilitat de provar un nou sistema per a l'índex: en lloc de demanar als autors que redactin les cèdules dels fascicles que han publicat, el treball podria ésser executat, sota la direcció del senyor Mayence, per una sola persona. La Comissió prengué l'acord d'assajar aquest mètode de centralització i aplegar, al mateix temps, el major nombre possible d'opinions de persones competents sobre els principis que han de regir la confecció de les cèdules.

4. El dijous dia 19 es reuní la Comissió del *Diccionari del llatí medieval*, sota la presidència del professor Einar Löfstedt. El professor Paul van de Woestijne, secretari del Comitè de Redacció del Diccionari, llegí un report sobre les activitats d'aquest Comitè i presentà a examen de la Comissió un bon nombre d'articles de la lletra L del diccionari internacional, redactats pel professor Fr. Blatt.

Els representants dels comitès nacionals informaren sobre la marxa dels treballs de despullament i de classificació en els respectius països, així com de l'estat de redacció dels diccionaris nacionals de Dinamarca i de Noruega.

De part del Delegat de l'INSTITUT fou comunicat que no havent estat encara possible a la nostra Corporació de recobrar les cèdules redactades abans de 1936, que es troben a l'Escola de Bibliotecàries de Barcelona, ha calgut mantenir en suspens el despullament de textos. El senyor Víctor Tourneur, secretari administratiu de la U.A.I., presentà a la Comissió, en nom del sotasignat, el segon volum, acabat de publicar, dels *Diplomes carolíngis a Catalunya*, editats a cura de R. d'Abadal i de Vinyals.

El Comitè de redacció de l'«Archivum Latinitatis Medii Aevi» presentà a la Comissió el primer fascicle del volum XXII d'aquesta publicació, corresponent a l'any 1952. Hom donà lectura a un informe del senyor C. van Deyck, director de la revista, sobre la seva marxa científica i econòmica.

Entre altres acords interessants, fou decidit que el professor Blatt assumiria provisionalment la direcció de la redacció del Diccionari en vistes a la preparació de les lletres *L*, *M* i *N*.

5. La Comissió de la *Forma Orbis Romani*, de la *Tabula Imperii Romani* i dels *Supplements al Corpus d'inscripcions gregues i llatines* es reuní el dimecres dia 18, sota la presidència del professor G. Lugli. Aquestes tres empreses no han progressat gaire des de la reunió de l'any passat. Fou anunciada la publicació del full de Magontiacum (Magúncia) de la *Tabula*, per la Römische-Germanische Kommission, aparegut durant l'any 1940; d'un fascicle suplementari al volum IV (Pompeia) del *Corpus d'inscripcions*, que conté els *grafiti* d'aquella ciutat, per l'Acadèmia de Berlín, a cura de M. Della Carte, i de les *Tablettes Albertini* (contractes de venda, de l'època vandàlica, trobats al sud del departament de Constantina i escrits sobre tauletes de fusta) pel Govern general d'Algèria.

6. Presidits pel professor R. A. B. Mynors es reuniren el dimecres dia 17 els membres de la Comissió del *Corpus philosophorum Medii Aevi*. Foren comunicats els reports de Ch. R. D. Miller sobre els *Comentaris d'Averroes*, R. Aramon i Serra sobre les *Obres espirituals d'Arnau de Vilanova*, R. Klibansky sobre el *Corpus Platonicum*, i E. Franceschini i L. Minio-Paluello sobre el *Corpus Aristotelicum*. D'ells es desprenen la publicació, des de la reunió de l'any passat, del *Compendium Timaei aliorumque quae extant dialogorum fragmenta*, de Galenus, dins el corpus del *Plato Arabus*, a cura del malaguanyat P. Kraus i de R. Walzer; del *De Mundo*, dins el *Corpus Aristotelicum*, a cura de W. Lorimer. Cal anotar, també, la publicació d'alguns estudis sobre l'Aristòtil llatí deguts a E. Franceschini, L. Minio-Paluello i A. Mansion.

L'informe del Delegat de l'INSTITUT donava a conèixer que la preparació dels textos que han de formar part del primer volum de les *Obres espirituals d'Arnau de Vilanova* està molt avançada: a) han estat transcrits els textos bàsics dels següents tractats llatins: 1. *Introductio in librum Joachimi De semine scripturarum seu de prophetiis durmientibus*; 2. *Allocutio super significatione nominis Tetragrammaton*; 3. *Dialogus de elementis catholicae fidei*; 4. *Tractatus de prudentia catholicorum scholarium*; 5. *Tractatus tempore adventus Antichristi et fine mundi*; 6. *Protesta adreçada a Felip el Bell, rei de França*; 7. *Appellatio ad apostolicam sedem contra cancellarium et collegium theologorum Parisiensium*; 8. *Responsio ad cavillationes adversarii veritatis*; b) s'estan transcrivint, amb la col·laboració dels monjos de Grottaferrata, les versions gregues dels textos n.ºs. 2, 3 i 8; c) hom espera poder resoldre aviat les dificultats que s'oposen a l'establiment del text de l'*Expositio super Apocalipsi*; d) han estat adquirides fotografies i microfilms de diversos manuscrits, que permetran d'establir sense tardar l'aparat crític d'aquells textos; e) hom ha dut a terme, així mateix, treballs preparatoris per als altres volums de les obres d'Arnau. La Comissió acordà proposar a la U.A.I. una subvenció (que fou aprovada en la sessió plenària del dia 21) per al pagament del microfilm del còdex de Leningrad que conté els textos grecs d'Arnau.

7. Les Comissions de les altres empreses de la U.A.I. — *Catàleg dels manuscrits alquímics*, *Codices Latini Antiquiores*, *Concordança i índexs de la tradició musulmana*, *Monumenta Musicae Byzantinae*, *Diccionari de la termino-*

logia del Dret internacional, Catalogus Translationum et Commentariorum i Dictionaris assiris — es reuniren i donaren compte de la marxa dels treballs de cada una d'elles. Assenyalem la publicació, dins els *Monumenta Musicae Byzantinae*, de la primera part de *The Hymns of the Hirmologium*, transcrits per Aglaia Ayontanti i Maria Stöhr i revisats i anotats per Carsten Høeg (*Transcripta*, vol. VI), del tercer fascicle del *Prophetologium*, a cura de Carsten Høeg i Guenter Zuntz (*Lectionaria*, vol. I) i de *Twenty Canons from the Trinity Hirmologium*, transcrits per H. J. W. Tillyard (*Transcripta*, vol. IV); i, dins la *Concordança i indexs de la tradició musulmana*, l'aparició del fascicle XVIII. La Comissió d'aquesta darrera empresa, constituïda en Comissió provisional de l'*Enciclopèdia de l'Islam*, manifestà la seva conformatat que la U.A.I. prengué sota el seu patronatge, sense, però, adquirir cap compromís econòmic, la projectada segona edició d'aquella Enciclopèdia.

Les comissions de les *Obres de Grotius* i d'*Edicions sàvies* es reuniren novament després de tres anys d'inactivitat. La Comissió de *Documents històrics inèdits referents al Japó*, quiescent des de la sessió de 1939, tornà a aplegar-se aprofitant la presència d'un delegat de l'Acadèmia japonesa.

8. Donant compliment a un acord de l'INSTITUT, l'autor del present report havia tramès a la U.A.I., el primer de juny, la següent proposició:

«Durant la quarta sessió del Comitè de la U.A.I. (16-18 abril 1928), la delegació grega presentà un projecte per a publicar, a exemple del *Corpus Vasorum Antiquorum*, un *Corpus dels mosaics antics de Grècia* (excloent de moment els cristians i els bizantins); aquest projecte, després d'haver estat estudiat per una Comissió formada pels senyors Alòs-Moner, Cavvadias, Eitrem, Homolle, Ky-parisis, Pottier, Rostovzeff i De Sanctis, fou admès per unanimitat. Tot acceptant aquesta proposició, i un cop posat el projecte sota el patronatge de la U.A.I., diversos representants (Homolle, Pottier, Parvan, Alòs-Moner, De Sanctis) manifestaren l'interès d'estendre el *Corpus* projectat a tot el món antic, per tal de donar una certa unitat als diferents reculls parcials existents. La publicació dels mosaics de Grècia fou confiada a una doble comissió, francesa i grega, que residia respectivament a París i Atenes. L'execució material d'aquesta publicació havia d'ésser feta a París i havia de servir de model al *Corpus* general. Les despeses de publicació havien d'anar a càrrec de cada país.

En les sessions següents de la U.A.I., el treball proposat pels delegats grecs s'anà precisant fins al punt que l'any 1929 hom havia tirat totes les làmines del primer fascicle (Peloponès) i mancava només el text explicatiu. La comissió francesa manifestava haver acabat la tasca material, quant a les làmines, el 1930.

Més tard, en part potser a causa de la mort de Cavvadias, autor de la proposició inicial, en part perquè a partir de 1930 la delegació grega deixava d'assistir a les sessions de la U.A.I., els treballs anaren alentint-se, i, bé que la Comissió de mosaics prosseguí les seves reunions fins a la XV Sessió (21-24 maig 1934), el primer fascicle grec no ha aparegut encara. A partir de la XVI Sessió (1935) es deixà de parlar d'aquesta empresa.

L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS, en la seva sessió del 10 de maig de 1952, prengué l'acord d'adreçar-se a la U.A.I. demanant-li la represa del projecte de

l'Acadèmia d'Atenes, estès a tot el món antic segons el vot unànim de la Comissió nomenada el 1928 per a l'examen del projecte grec.

Per tal d'aconseguir la unitat que hom cercava, el Comitè hauria de pregar la Mesa de la U.A.I. d'inquirir el lloc on són guardades les làmines ja tirades, a les quals s'havia fet referència en diverses reunions del Comitè. Cada país desitjós de col·laborar en aquesta empresa podria recollir, mentrestant, els materials per a la publicació de la seva zona.

Si hom acceptava la represa del *Corpus de mosaics antics*, l'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS podria preparar un projecte complet, per a la Sessió de 1953, tot determinant la modalitat del treball a realitzar, el qual projecte podria anar acompanyat de diversos materials ja reunits.»

La proposició fou estudiada per la Comissió del *Corpus Vasorum Antiquorum*, i, malgrat l'interès que desvetllà, no atribà a prosperar per les grans despeses que la seva execució feia preveure. El senyor A. Merlin escriví, en el seu informe a la Comissió d'afers interns: «La Comissió del *Corpus Vasorum Antiquorum* creu que la publicació d'un *Corpus de mosaics antics* seria una empresa altament desitjable, però que és una obra considerable, que hauria de basar-se en mitjans econòmics molt importants, i en la qual no es pot somiar en les circumstàncies actuals. Si les condicions esdevenien més favorables, el projecte podria ésser estudiat amb probabilitats, que avui sembla que no té, de dur-lo a bon terme». Es prengué l'acord, de tota manera, de fer gestions a París per a retrobar les làmines tirades.

9. El dissabte dia 21 se celebrà l'assemblea general de clausura, sota la presidència del professor G. Lugli.

Per a substituir els senyors C. Høeg i H. J. Pos, que cessaven en llurs càrrecs de vice-president i de secretari-adjunt, foren elegits els senyors A. W. Byvanck i C. Høeg, respectivament. Els senyors Lugli, Webster, Merlin i Høeg foren designats com a representants de la U.A.I. al Consell de la Filosofia i les Ciències Humanes, i els senyors Mayence i Byvanck com a suplents.

Hom donà lectura als reports de les diverses comissions, que foren aprovats, així com els pressupostos i la distribució de les subvencions de la UNESCO.

Havent donat totes les acadèmies que formen part de la Unió llur vot favorable a l'admissió de la Société Suisse des Sciences Morales, aquesta fou admesa com a membre per aclamació.

10. La Mesa de la U.A.I. quedà constituïda per a 1953 de la següent manera: G. Lugli, president; J. Basdevant i A. W. Byvanck, vice-presidents; R. A. B. Mynors, secretari; Ch. E. Odegaard i C. Høeg, secretaris adjunts; Victor Tourneur, secretari administratiu.

11. L'Académie Royale de Belgique acollí els membres de la U.A.I. amb la seva hospitalitat tradicional i els obsequià amb una recepció a la Sala de Marbre del Palau de les Acadèmies, un sopar al restaurant Le Directoire i una excursió a Lovaina.

R. ARAMON I SERRA